І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь... Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 177. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 2-го ЖОВТНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, OCTOBER 2, 1974 No. 177. VOL. LXXXI.

У СОВЄТСЬКІЙ КАТОРЗІ: ВАЛЕНТИН МОРОЗ ГОЛОДУЄ

ДЕНЬ ГОЛОДІВКИ

94

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ В АРҐЕНТИНІ ДЕМОНСТРУВАЛА В ОБОРОНІ МОРОЗА

Буенос Айрес (М. Д.) — Тут відбулася кількаденна демонстрація української молоді перед павільйоном, в якому відбувалася виставка совєтської промисловости. Згадана виставка відбувалася в днях від 4-го до 15 вересня ц. р. і кілька днів під ряд українська молодь пікетувала павільйон з численними траспарентами, як рівнож роздавала прохожій публиці відповідні летючки з еспанській мові, в яких домагалася звільнення Валентина Мороза та інших українських інтелектуалістів. Демонстрація мала великий успіх тим, що була спеціяльно приготована. Демонстранти не робили ніякого публічного замішання, а поводили себе зовсім „пацифістично" — роздаючи летючки, які належно вияснювали домагання української спільноти в Арґентині.

На фото вгорі видно реклямову фасаду згаданої виставки та групу української молоді з численними траспарентами, на яких видніють написи: „Протестуємо проти русифікації України", домагаємося „Волі Морозові" та „Вільної України".

Склад делеґації УССР на Генеральну Асамблею ОН

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — На 29-у Генеральну асамблею Об'єднаних Націй прибула делеґація Української ССР, яку очолює міністер закордонних справ УССР Георгій Шевель. До складу делеґації входять: Володимир Н. Мартиненко, постійний представник УССР при ОН, Юрій М. Мацейко, Микола Т. Решетняк, Генадій П. Удовенко. Заступниками членів делеґації є: Іван М. Непийвода, Константин І. Позняков, Роман М. Федорів, Ніна М. Улянова; радниками — Віктор Г. Батюк, Анатолій Б. Головко, Борис І. Корнієнко, Анатолій П. Котляревський, Володимир І. Крижанівський, Микола П. Макаревич, Ігор М. Турянський, Олександер І. Цукур; експертами — Михайло П. Дашкевич, Сергій С. Фомін, Вячеслав О. Сотников.

У Домініканській республіці терористи продовжують держати закладників

Санто Домінґо. — Члени терористичної лівої організації, так званої „Рух 12-го Січня", продовжують окупувати венесуельський консулят, в якому держать як закладників кількох людей, між ними Барбару Гачисон, працівника Інформаційної Служби З'єднаних Стейтів. Терористи вимагають, щоб уряд Домініканської республіки звільнив 37 „політичних в'язнів" та дозволив цим в'язням і самим схоплювачам виїхати з країни. Терористи-схоплювачі звернулися до мехіканського уряду, щоб надав їм і „політичним в'язням" політичний азиль. Наразі мехіканський уряд відмовився переговорювати безпосередньо з терористами, але натякнув, що може в цій справі говорити з урядом Домініканської республіки.

Проф. Мелянія Байлова переобрана на президента УМІ

Ню Йорк (Т.Б.) — В неділю 22 вересня ц. р. відбувся тут Загальний З'їзд учителів Українського Музичного Інституту Америки, у висліді якого на президента УМІ обрано вже п'ятий раз з черги проф. Мелянію Байлову. Проводив З'їздом проф. Юрій Оранський з Філядельфії.

Після ділових нарад і створення Фундації УМІ обрано нову управу і раду директорів на шк. рік 1974-75 в такому складі: президент — Мелянія Байлова, перший заступник президента — Марта Тарнавська, другий заступник і секретар — Таїса Богданська, педагогічний реф. Дарія Каранович, імпресовий — Рафаїл Венке, пресові: Галина Мирошниченко-Кузьма і Євгенія Чапельська, видавничий – Калина Чічка-Андрієнко, члени ради директорів: Юрій Оранський, Рожа Шуль, д-р Андрій Шуль. До Контрольної комісії увійшли: Богдан Перфецький, Марія Мацькевич, Ярослава Кобрин. До Товариського суду: Осип Залеський, Ярослав Лабка, д-р Олена Квірнбах.

Сенат проголосував припинити військову допомогу Туреччині

Вашинґтон. — У понеділок, 30-го вересня, Сенат 57-ма голосами проти 20-ох проголосував додаток до законопроєкту, який пропонує припинив військову допомогу країнам, які нарушують закони, що точно визначують вживання цієї зброї. Хоча цей додатковий додаток до законопроєкту, автором якого є сенатор Том Іґелтон з Міссурі, може бути застосований також проти Ізраїля, якщо ця країна напала б на своїх арабських сусідів, а також застосований проти арабських держав, то головною метою додатку є натаврувати Туреччину за її військове вторгнення на Кипр. Палата Репрезентантів проголосувала подібний додаток минулого тижня, але проєкт Палати був навіть більш відверто звернений виключно проти Туреччини. У Сенаті лідер Демократичної більшости Майк Менсфілд закликав сенаторів голосувати проти додатку сенатора Т. Іґелтона, твердячи, що додаток не змусить Туреччини забрати свої війська з Кипру, а тільки підірве старання державного секретаря Генрі Кіссінджера полагодити Кипрську кризу шляхом переговорів. Минулого тижня лідери Палати Репрезентантів і сам секретар Кіссінджер також закликали конґресменів не припиняти допомоги для Туреччини. Пропозиції Сенату та Палати Репрезентантів тепер підуть до спільної комісії обох Палат Конґресу для полагодження розбіжностей, а опісля справа буде передана президентові Фордові. Деякі коментатори думають, що Президент може вжити „вето" проти цього законопроєкту.

Президент Форд відповідатиме на запити в справі помилування Ніксона

Вашинґтон. — З огляду на те, що ряд законодавців виявив незадоволення з дотеперішніх заяв президента Джералда Форда відносно його помилування Ричарда Ніксона, Президент у понеділок, 30-го вересня, поінформував, що до 10 днів особисто відповість перед конґресовою підкомісією на питання, зв'язані з цим помилуванням. Президент Форд повідомив про це своє рішення демократичного конґресмена Вілліяма Гангейта, голову підкомісії Юридичної комісії Палати Репрезентантів. Конґресова підкомісія правдоподібно поставить йому 14 запитів деякі з яких заторкуватимуть такі питання: кого радився Президент в справі помилування; чи стан здоров'я Ричарда Ніксона мав вплив на рішення президента Форда; чи були будь-які „домовлення" між Білим Домом і колишнім президентом.

Свідчення президента Форда перед конґресовою комісією не буде першим в історії ЗСА, бо вже перед тим президенти Джордж Вашинґтон і Абрагам Лінкольн особисто свідчили перед комісіями Конґресу, а Теодор Рузвелт свідчив двічі, але вже після того, як залишив пост президента ЗСА.

Рак не поширився на інші клітини дружини президента Форда — твердять лікарі

Бетезда, Мериленд. — Хоча лікарі знайшли сліди рака у 2-ох із 30-ти лімфатичних вузлів, усунених разом із правою груддю п-і Бетті Форд під час операції минулої суботи, то ці лікарі заявили, що клінічні досліди виявили, що недуга рака не поширилася на інші клітини та що не треба буде застосовувати додаткових хірургічних заходів. Заявляючи, що вигляди на довге життя дружини президента Джералда Форда є дуже добрі, лікарі повідомили, що п-і Форд мусить ще пройти ряд діягностичних обслідувань, які повинні виявити, чи потрібно буде інших родів лікування. Речники військового шпиталю в Бетезда, Мериленд, де перебуває п-і Форд, заявили, що вона почувається багато краще.

Відділи УНС Округи Ютики зобов'язались перевиконати квоту членської кампанії

Ютика. — Учасники організаційних зборів Окружного Комітету Відділів УНСоюзу, які відбулися тут в залі української католицької парафії минулої суботи, 28-го вересня, винесли однодушно рішення посилити членську кампанію цього ювілейного року УНСоюзу і перевиконати наложену на Округу квоту нових членів. До кінця серпня ця Округа вже здобула 144 нові члени із визначеної їй квоти 175 членів на 1974 рік.

Зборами проводив голова Окружної Управи головний радний Володимир Запаранюк, який запросив до президії зборів почесного голову Округи Івана Пігуляка, о. крилошанина Богдана Смика і головного секретаря УНСоюзу Володимира Сохана. Після спільної молитви, яку провів о. Б. Смик, Володимир Запаранюк подав підсумки праці поодиноких Відділів та цілої Округи, підкреслюючи особливо успіхи в членській кампанії Карла Кобіто, секретаря 121-го Відділу, який здобув до кінця серпня 65 нових членів, Івана Чопка (В. 271) — 25 членів, Івана Пиндуса (В. 39) — 18 членів, та згадуючи теж досягнення 484-го Відділу (13 членів), в якому секретарює сам звітодавець і 283-го Відділу (10 членів) із секретарем Григорієм Гавришковим. Він теж порушив справу неактивних Відділів цієї Округи і звернув увагу на потребу зміни в приналежности до цієї Округи віддалених Відділів. До висловів признання успішному організаторові Карлові Кобіто прилучився

(Закінчення на стор. 4-ій)

У Вилимантику помер св. п. Василь Олійник, секретар Відділу УНС

Вилимантик, Конн. — У понеділок, 30-го вересня, тут помер нагло на розрив серця заслужений і активний місцевий громадянин, секретар 387-го Відділу Українського Народного Союзу, св. п. Василь Олійник, проживши 50 років. Панахида — у вівторок, 1-го жовтня о год. 7-ій вечора в похоронному заведенні Вейкен, а похорон в середу, 2-го жовтня, о год. 9:30 рано з похоронного заведення до церкви й опісля на цвинтар. Покійний осиротив дружину Ірину та дітей Ліду, Бориса, Ольгу і Галину, близчу і дальшу родину, як і велику громаду союзовців та приятелів і знайомих, для яких трудився.

ЛІВІ ЗДОБУЛИ КОНТРОЛЮ У ПОРТУГАЛІЇ. ГЕН. СПІНОЛЯ УСТУПИВ

Лісбона. — Внутрішні неспокої і заворушення, економічні труднощі, а разом з цим непогодження між військовими чинниками щодо дальшого спрямування португальської внутрішньої і зовнішньої політики допровадили до дуже серйозної урядової кризи і резиґнації 30 вересня президента ген. Антоніо де Спіноли. Його місце зайняв ген. Франсіско да Коста Гомес, а з ним до влади прийшли португальські ліві кола, серед яких провід веде найкраще зорганізована Португальська комуністична партія. Резиґнуючи зі свого посту президента, ген. Спінола у своїй промові до португальського народу перестеріг, що Португалія є напередодні „нової форми невільництва", натякаючи, очевидно, на можливість комуністичної диктатури. З повідомлень видно, що вирішальною у цій кризі була постава молодих португальських старшин, які властиво були у свій час промоторами перевороту і активно причинилися до повалення правого диктаторського режиму прем'єр-міністра Марселльо Каетано в квітні цього року. Головний закид цієї групи старшин в бік ген. Спіноли був, що він не підтримував активно проєкту далекойдучих реформ в країні. Новий португальський президент ген. Гомес не є пов'язаний з ніякою політичною групою і ніколи безпосередньо не брав участи у політичному житті. Президентом став припадково, як найвищий ранґою старшина у т.зв. Русі Збройних Сил, досі єдиної зорганізованої сили у Португалії. Фактичним керівником Португалії буде тепер, як інформують, ген. Васко Сантос Ґонсальвес, людина виразно лівого напрямку, який останні політичні зміни у Португалії оцінив як успішну розправу з „першим нападом" реакційних кіл проти португальської революції.

Генеральна Асамблея ОН відкинула уповноваження південноафриканської делеґації

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Вже четвертий раз, починаючи з 1970 року, кожна чергова Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй відкидає уповноваження делеґації Південної Африки, вимагаючи від Ради Безпеки, щоб вона зайняла становище до справи членства Південної Африки в ОН. Таку резолюцію в справі південноафриканської делеґації схвалила також 29-та Генеральна Асамблея ОН, йдучи по лінії натиску держав афро-азійського бльоку з підтримкою, очевидно, СССР і совєтського бльоку. Це резолюція не має практичного значення, бо не міняє членського статусу Південної Африки. Щоб усунути Південну Африку з членів ОН, внесок в цій справі мусить винести Рада Безпеки, де зобов'язує право вета і ледве, чи там такий внесок перейшов би. Схвалюючи таку резолюцію, Генеральна Асамблея ОН підняла питання „порушування урядом Південної Африки принципів Хартії і Загальної декляврації прав людини". Всі ці закиди опрокинув представник Південної Африки Ролф Бота, вимагаючи, щоб до Південної Африки стосовано ці ж самі засади і вимоги, що й до інших держав.

Закінчились совєтсько-угорські переговори

Москва. — В понеділок 30 вересня тут закінчилися шестиденні переговори між совєтським лідером Л. Брежнєвим та Яношом Кадаром, угорським комуністичним лідером. У кінцевому комунікаті багато говориться про економічно-торговельну співпрацю між СССР і Угорщиною та координацію економічного плянування на 1976-1980 роки. В комунікаті, однак, немає ніяких таких даних, які б точніше вказували на те, до яких узгіднень дійшли обидві сторони. На окрему увагу заслуговує ствердження конечности, в ім'я посилення єдности комуністичного світу, відбути реґіональні комуністичні конференції з дальшим пляном відбути світовий комуністичний конґрес. В комунікаті є також обвинувачення комуністичного Китаю у протисовєтській і протикомуністичній активності.

Членська кампанія та Українська Будівля були темою нарад Відділів УНС Округи Трой

Коговз. — Організаційні Збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу з осідком в Трой, Н. Й., які відбулися тут минулої неділі, 29-го вересня, присвятили найбільш уваги справам посилення членської кампанії ювілейного року УНСоюзу та Українській Будівлі і борговим зобов'язанням, що їх можуть набувати члени УНСоюзу. Зборами проводив голова Окружної Управи Павло Шевчук, а протоколував їх секретар О. У. Володимир Варшона. У свому вступному слові голова Округи Павло Шевчук згадав про мету членської кампанії УНСоюзу та подав підсумки організаційної праці Відділів Округи, які приєднали до кінця серпня 86 членів і ще мали б за чотири місяці здобути 34 члени. Вичисливши досягнення поодиноких Відділів та їх секретарів (Василя Колодія із 191-го Відділу — 33 члени, Василя Труфина і Володимира Варшони із 266-го Відділу — 19 членів, Михайла Савкова із 57го Відділу — 10 членів та свого власного із 20 членами), голова Округи запевнив, що призначена квота нових членів буде перевиконана. Вкінці свого слова п. Шевчук вручив чеки виграшів конвенційної кампанії членам Тіні Демчар і Юрієві Романишинові.

Головний радний Володимир Запаранюк висловив признання згаданим успішним організаторам членів та склав подяку делеґатам Округи за перевибір його на пост головного радного, висловлючи особливу вдячність піонерові УНСоюзу Паньковi Джинджиристому за номінацію та піддержку. Закінчив своє слово В. Загаранюк порадами в організаційних справах та підкресленням своєї віри у значення і ролю УНСоюзу для української спільноти.

Головний секретар Володимир Сохан представив у своїй доповіді організаційний та фінансовий стан УНСоюзу, звернувши окрему увагу на дальші можливості УНСоюзу в організаційній

(Продовження на стр. 4-ій.)

Ред. Богдана Кравцева вшановано літературним вечором з нагоди його 70-річчя

Ню Йорк. — „Прошу Вас не вважати цей вечір за ювілей, бо я ще хочу жити і на ювілеї не маю часу", — говорив ред. Богдан Кравців у відповідь на привітання і побажання доповідачів з нагоди його 70-річчя на окремому літературному вечорі, що його влаштував минулої суботи, 28-го вересня, місцевий 64-ий Відділ Союзу Українок Америки. Простора домівка СУА при Другій евеню ледве поміщувала учасників цього замітного вечора, що його відкрила коротким словом привітання для Ювілята голова Відділу СУА пані Марія Даниш. У відповідь на її привітання всі приявні, вставши з місць, проспівали многолітствіє. Програмою вечора проводила пані Христя Навроцька. Першу коротку доповідь про провідну ролю Богдана Кравцева в творенні і оформленні зорганізованого українського націоналістичного руху виголосив теперішній голова „Прологу" д-р Мирослав Прокоп. З черги гість з Едмонтону, Юрій Стефаник, говорив спомин про Богдана Кравцева, який за студентських часів у Львові був прикладом і взірцем для академічної молоді. Опісля інженер-поет Богдан Бойчук говорив про поетичну творчість Богдана Кравцева, зупиняючись зокрема на його щойновиданій „Сучасністю" збірці: „Глосарій". Вкінці мав слово сам Ювілят, який, подякувавши Союзові Українок за влаштування вечора, прочитав ряд своїх віршів, давніших і ще не опублікованих, в цьому ряд віршів, присвячених його дружині, дітям і внукам. Із нескриваним зворушенням Ювілят згадав, що коли один із критиків назвав його вірш, присвячений дружині Неонілі, „зверненням до України", то в цьому багато правди, бо „наші дружини, матері і доні символізують для нас Україну".

Ред. Богдан Кравців

В Університеті Лойолі відбуваються виклади про опозицію в СССР

Чикаґо. — З католицького університету Лойолі в Чикаґо повідомляють, що в рямках нової програми т. зв. „міні-курсів" для ширшої публіки буде прочитана серія викладів про опозиційні рухи в Совєтському Союзі. Курс на тему „Dissent in the Soviet Union" вестиме проф. політичних наук д-р Василь Маркусь. Разоб буде шість двогодинних викладів і вони будуть відбуватися що вівтірка від год. 7:30 до 9:30 вечером на кампусі Луїс Товерс при Мічиґен евеню 820. Перший виклад відбудеться 8 жовтня 1974 року.

В описі курсу згадано, що проф. Маркусь присвятить увагу найновішим проявам опозиції в ділянках культури, людських прав, суспільно - політичних програм, а також національних відносин та релігійного життя. Очевидно, значну увагу буде відведено руховi опору в Україні, про який вже існує значна література англійською мовою.

Програму „міні - курсів" в університеті Лойолі влаштовується під кличем „Вернімося знов на кампус!" і вона призначена для ширшої публіки з метою вивчення нових і пекучих питань сучасности. Оплата за серію одного курсу — 25 дол. По інформації й проспекти викладів можна звертатися на адресу: Loyola chigan Ave., Chicago, Ill. Curse Programs, 820 N. Michigan Ave., Chicago, ILL. 60611.

Чотири округи УНС матимуть організаційні наради в неділю 6 жовтня

Джерзі Сити — З Організаційного відділу УНС інформують, що цієї неділі, 6 жовтня, відбудуться організаційні наради в чотирох Округах УНС: окрузі Твердого Вугілля в Шамокіні, Лігай Велі в Аллентавні, в Монтреалю і в Ню Гейвені.

Округа Твердого Вугілля відбуде свої наради в залі УКЦеркви в Мек Аду при 210 Вест Блейн вулиці. Початок нарад о год. 2 по полудні. Головним промовцем під час нарад буде головний предсідник Йосип Лисогір.

Округа Лігай Веллі матиме наради також в неділю, 6 жовтня, в залі УКЦеркви в Нортгемтовні при 1357 Нувпорт евеню. Початок нарад о годині 3 по полудні. Участь візьмуть заступник головного предсідника д-р Іван Флис і головна радна Анна Гарас.

Того ж дня відбуде наради Округа Мотреальська в Канаді. Участь в нарадах візьмуть головний директор для Канади сенатор Павло Юзик і головний радний Василь Дідюк. Наради відбудуться в залі Пластової Домівки при 3355 Дандуранд ріг 113 Авеню і Роземонт вулиці. Початок нарад назначено на год. 2 по полудні.

Округа Ню - Гейвен також відбуде організаційні наради цієї неділі в залі Українського Народного Дому при 500 Галлет вулиці у Бріджпорті. Початок нарад о годині 4 по полудні. Участь в нарадах візьме головний організатор Степан Гавриш.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА ШОНК РУСИЧА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В неділю, 29-го вересня ц. р. о год 5-ій по полудні в Лин Котлер ґалерії при 3 Схід 65-та вулиця в Ню Йорку була відкрита мистецька виставка емалій мистця Шонка Русича. Виставку можна оглядати кожного дня крім неділь між 12-ю і 6-ю годинами дня. Виставлені: 19 конструкційних емалій, 5 княжа емаль, 12 живописних емаль і 4 скульптури.

ВИСТАВКА КАРТИН ХРИСТИНИ СМІШКЕВИЧ-ЮРКІВ

Філядельфія. — Мистецька ґалерія Оксани Ванчицької організує виставку картин Христини Смішкевич-Юрків. Відкриття виставки відбудеться в п'ятницю, 4-го жовтня ц. р. о год. 8-ій вечора у Фотостудії братів Безушків — 4852 Н. Брод вулиця у Філядельфії. Виставку відкриє мистець-маляр Юрій Гура. Картини можна оглядати 4, 5 і 6-го жовтня від години 10-ої ранку до 6-ої вечора.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Морозів бумеранґ

У своєму відомому: „Замість останнього слова" Валентин Мороз, перед його засудом писав:

> *. . . Буде суд. То ж будемо битись. Саме тепер, коли один написав покаянну заяву, другий переквалініфікувався на перекладача, – саме тепер потрібно, щоб хтось показав приклад твердости і одним махом змив те гнітюче враження, яке створилося після відходу деяких людей від активної громадської діяльности. Випало мені... Тяжка ця місія. Сидіти за ґратами нікому не легко. Але ж не поважати себе – ще важче. І тому будемо битись! Буде суд. І знову почнеться з початку, нові протести і нові підписи, новий матеріял для преси і радіо всього світу. Разів у десять зросте інтерес до того, що написав Мороз. Словом, буде підлита нова порція масла у вогонь, який ви хочете згасити. Це і є підривна діяльність. Але моєї вини тут не шукайте: не я посадив Мороза за ґрати. Не я запустив бумеранґ.*

Так і сталося, сталося навіть більше, ніж сам Мороз міг передбачити і чого цілком певно не припускали його гнобителі, які запроторили його на довголітнє ув'язнення та застосували до нього найбільш рафіновані моральні і фізичні тортури. Випущений бо в Мороза в'язничний бумеранґ совєтських гнобителів із небувалою досі силою відбився та з кожним днем більше й більше вдаряє в найбільш болюче місце того, хто його випустив — совєтську рабовласницьку імперію.

Це вже така українська доля, що ми є останні з тих, якими цікавиться світ. У західньому світі досі було багато відгомонів в обороні жидівських, російських та інших дисидентів у Совєтському Союзі, а про українців згадувано тільки в ряди-годи, й то між рядками.

Випущений в Мороза совєтський бумеранґ доосновно змінив ситуацію. Валентин Мороз уже сьогодні став світовим символом, з одного боку, жертви народовбивчого совєтського режиму, а з другого боку, таки справді героїчної боротьби проти совєтської нелюдяности. Про того самого Валентина Мороза, про якого під час його безумного засуду чотири роки тому ще ніхто в світі нічого не знав і не говорив, сьогодні говорять міністри і законодавці, в самому Конґресі ЗСА десятки конґресменів і сенаторів піддержують резолюцію в його обороні, про нього говорять на великих міжнародних зібраннях, його терпіння і його боротьба є темою коментаторів світової преси, Валентин Мороз зрушив лявіну міжнародних протестів проти совєтського безправ'я. Коли ж мова про українців, то виступи в обороні Валентина Мороза — голодові страйки нашої молоді і жіноцтва, численні маніфестації, включно із одною з найбільших, яка відбулася минулої неділі в Ню Йорку, безчисленні листи і телеграми до законодавців — зрушили і зворушили наші громади в найбільшій мірі. При цьому Валентин Мороз далеко не єдиний і про це говорить світ.

Совєтські верховоди мають ще останню нагоду бодай злагіднити для себе самих удари випущеного ними в Мороза бумеранґу, якщо послухають висловленої під час недільної маніфестації поради стейтового нюйоркського генерального прокуратора Лефковіца та негайно звільнять Валентина Мороза і на його місце у Владимирській тюрмі посадять тих, які його там беззаконно запроторили. Вони бо випустили бумеранґ і вони долили порцію масла до вогню, про що говорив Мороз у своєму „Замість останнього слова".

Перемога ідеї свободи

Виставку мистців-некомформістів у Москві, що відбулася після розгрому попередньої такої ж виставки совєтською поліційною „чорною сотнею", треба розглядати як видатну перемогу ідеї чи принципу свободи мистецького вислову. Ця перемога прийшла у висліді натиску публічної опінії в цілому світі, якою висловлено загальне затривоження і глибоке обурення брутальним нищенням творів мистецької творчости і здавлювання з допомогою поліції свободи мистецького вислову.

„Цього ніколи не сталося б без натиску зі Заходу, сильного натиску" —стверджували самі мистці-некомформісти, а присутні глядачі заявляли, що такого, як ця виставка, не було за весь час існування совєтської системи. Звичайний у нормальних обставинах факт, перетворився у прямо історичного значення подію, безприкладну у совєтському публічному житті.

Як правильно відзначив поет Євгеній Євтушенко, не йдеться тут про те, яку мистецьку вартість мають виставлені картини, але про сам факт, що така виставка мала місце і що картини того роду на такій виставці найшлися. Очевидно, на основі цієї однієї події не можна робити ще узагальнюючих висновків щодо дальших виглядів для вільнішого розвитку мистецької творчости у совєтських умовах. Треба, однак, погодитися з одним совєтським студентом, який висловив думку, що „це мусить бути початком, а не кінцем". Оптимізмом повіває від твердження організаторів виставки, що вони не думають вдоволятися досягом, а будуть змагатися за це, щоб мати право на дальші вільні виставки в ґалеріях і під відкритим небом. Іншими словами, мистці готові продовжувати свій відважний виклик совєтській тоталітарній системі.

У зв'язку з цим треба також заторкнути важливість і виняткове значення радіопередач із західніх країн до СССР, в тому таких як „Голос Америки", „Голос Канади", „Радіо Свобода", Ватиканського радіо й інші, які передають до СССР правдиву інформацію про підсовєтську дійсність, про події і факти і впливають тим чином на формування там публічної опінії. Для всіх цих засобів масової інформації, спрямованої до СССР, виставка мистців-некомформістів дала свідоцтво про добре виконану ними функцію інформатора. Цей дуже конкретний факт повинні мати в першій мірі на увазі західні урядові кола, зокрема в ЗСА, і перестати піднімати питання про доцільність — з уваги на „політику відпруження" — обмежити потрібні на таку інформаційну працю фінансові засоби.

Совєтський дисидент попросив у Швайцарії права азилю

Люцерн. — Згідно з повідомленням Асошіейтед Прес, совєтський релігійний письменник Анатоль Левітін, який виїхав з СССР, одержавши візу на виїзд до Ізраїля, по прибутті до Швайцарії звернувся до швайцарського уряду з проханням про право на політичний азиль. До Люцерни Левітін прибув з Відня, щоб тут розпочати лікування хвороби серця.

БАГАТОМОВНИЙ ЛИСТ

Лист Юрія Дзюби з Харкова до Міністерства внутрішніх справ СССР

Лише недавно, понад три роки пізніше, за кордоном став відомий текст листа, що його ще в квітні сімдесят першого року надіслав із Харкова молодий українець Юрій Дзюба на ім'я тодішнього генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта. Цей лист був копією листа, надісланого його автором у березні 1971 р. до Міністерства внутрішніх справ СССР — з проханням, щоб йому дали можливість виїхати із СССР та з поясненням, чому він вирішив покинути країну свого громадянства. До цього листа, написаного російською мовою, додано супровідного листа до У Танта англійською мовою. Тексти обох листів, одержаних від редакції „Радіо Свобода", публікуємо в перекладі на українську мову.

„Панові У Танту. Організація Об'єднаних Націй, Ню Йорк, З'єднані Стейти Америки. Від Дзюби Юрія Володимировича, СССР, місто Харків, 51, Клочковська вулиця, 346а, квартира 16. 27-го квітня 1971-го року.

Шановний Пане! Прикладаю свого листа до Міністерства внутрішніх справ СССР. Цього листа послано до Міністерства в березні 71-го року. Через тиждень представник Міністерства в Харкові Давидов (вулиця Дзержинська 14) усно відповів мені відмовою. Я дуже буду радий, якщо Ви допоможете мені емігрувати з Совєтського Союзу та звільнитися від совєтського громадянства. Наперед дякую Вам, із щирою пошаною — Дзюба Юрій".

Текст листа Юрія Дзюби до Міністерства Внутрішніх Справ СССР
(в перекладі з російської мови)

Я, Дзюба Юрій Володимирович, 1950-го року народження, українець; нині мешкаю за такою адресою: СССР, Харків — 51, вулиця Клочковська, квартира 16. В цьому листі я заявляю, що маю намір покинути країну мого теперішнього перебування та просити представників влади З'єднаних Стейтів Америки про надання мені права на в'їзд до З'єднаних Стейтів.

Основною причиною мого рішення покинути Совєтський Союз є ідеологічні розбіжності з лінією, що її проводить КПСС у державі, громадянином якої я є. В основному ці розбіжності полягають у наступному. Вони випливають із логічного аналізу суспільного життя, прожитого мною самим, та з аналізи суспільного життя, середовища, яке мене оточує.

Свідоме життя молодої людини (в СССР) починається приблизно з моменту його вступу до лав ВЛКСМ (Комсомолу), тобто — приблизно з 15-ти років. Саме в цьому віці до ВЛКСМ потрапив і я. Заради істини слід відзначити, що до комсомолу, як, зрештою, і до піонерів, приймають геть чисто всіх. Найменші хитання при вступі, а тим більше — відмова від вступу, жорстоко придушуються адміністративними заходами. Це дуже впливає на ще не зформовану психіку молодої людини, і вона, не маючи змоги протиставитися цим заходам, у переважній більшості випадків підкоряється волі керівництва. З цього моменту починається формування людини, яка цілковито підлягає вказівкам зверху; людини, яка сприймає ці вказівки за чисту монету, без критичного підходу до них; людини з психологією ідейного раба. На комсомольських зборах підносять питання, які по суті не вимагають вирішення. Усі голосують одноголосно, зі спокійним сумлінням. Поступово це стає звичкою. Я не пам'ятаю ні одних зборів, де хто-небудь утримався б від голосування чи голосував би проти.

До чого доводить таке ідеологічне діяння на молодь, яскраво видно з історії сталінського культу особи, коли за життя Сталіна, та навіть і не відразу після його смерти, не знайшлося людей здібних протистояти культові. Як і тепер, усі посміхалися, ляпали в долоні на зборах і голосували одноголосно. І горе було тим людям, що навіть у вузькому колі осмілювалися піддати сумнівові правоту „батька народів".

На щастя, тепер справа змінилася на краще. Шкода лише, що зміна сталася не завдяки волі народу, згідно з засадами демократії, а знову ж таки згори, завдяки тій боротьбі за владу, яка там виникла. А методи виховання молоді, які збереглися надалі, на мою думку, не можуть ґарантувати від виникнення якогось нового культу, — чи то культу особи (живої й процвітаючої або ж померлої), чи то культу цілої групи таких осіб. Залишається лише покладати надії на мудру партію, що, можливо, там, на їхніх зібраннях, підносять конкретні питання, і до них підходять всебічно та критично члени партії — кожен зокрема. Чи це справді так, я ніколи про це не зможу тепер довідатися, але треба сподіватися, що так; адже сама партія в своїх органах преси вказує на свою мудрість та правоту своїх рішень, тому й хочеться в це вірити.

Надзвичайно важливим за своїм значенням є питання про постійне та вперте руйнування релігії в моїй країні. Хоча за законом кожен громадянин СССР формально має право на своє віровизнання, проте фактично влада вживає всіх заходів, у тому числі й адміністративних, щодо таких осіб. Я, православний християнин від народження, не маю можливости навіть придбати Біблію, щоб вивчати свою православну віру. Ніде в книжкових крамницях такої літератури нема. В бібліотеці імена Короленка в Харкові є лише просторі критичні матеріяли з питань релігії. Але ж вивчати праці комуністичних пророків нас примушують за першоджерелами, а ніяк не за оглядовою літературою. Як же я можу вивчити Біблію за критичними, антирелігійними замітками. Всюди ввесь час закривають дрібні церкви, що веде до виникнення в окремих сільських місцевостях різноманітних релігійних сект, які, не маючи загального керівництва, інколи помилково витлумачують стверджувані Біблією істини та сприяють спотвореному розумінню християнської віри. У Благовіщенському соборі в Харкові збираються в основному люди літнього віку, дуже рідко там можна помітити молоду людину, що хреститься. Зі свого особистого досвіду я знаю, що ці літні віруючі люди дивляться на молодих людей, що заходять до церкви з цікавості, як на бридких каченят і часом вимагають, щоб вони пішли геть із церкви, кажучи, що це місце не для них, а для старих. Як же це так? Де ж молодим людям можна прилучитися до пізнання великої мудрості релігії? Невже ж вони стануть духовно вищими, відвідуючи низькопробні танцюльки в парку Горького, чи випиваючи біля гастрономів спиртні напої? Одначе, здається, нашому керівництву все таки краще, щоб молодь або залишилася в духовній убогості, або ж повторювала партійні догми.

Вже сам той факт, що українець пише цього листа російською мовою, говорить про великий занепад української національної культури в Українській ССР. Від самого дитинства мене змушували навіть і думати по-російському. Для цього від самого дитячого садка і далі в середній школі вся виховна й загальноосвітня праця провадиться російською мовою. Хоч ще існують школи, де викладання провадиться по-українському протягом вісьмох кляс, кількість таких шкіл з кожним роком не зростає, а зменшується. А старші кляси проводять навчання тільки російською мовою. У вищих навчальних закладах української мови взагалі не вивчають, і тільки у Львівському та Київському університетах усі предмети викладають українською мовою. Виходить, що для досконалого знання своєї мови я мушу їхати в інші міста і вступати тільки до університету. Це дуже сумний факт. Навіть газета харківських комуністів „Красное знамя" видається російською мовою. На телебаченні переважна кількість передач транслюється з Москви. В магазинах, ресторанах і їдальнях усі розмовляють тільки російською мовою. Якщо заговорити з ними по-українському, то це викликає певною мірою навіть огиду до тебе. Навіть і в магазині, що називається „Українські сувеніри", продавці говорять по-російському. Де ж Україна? В книгарнях ніколи не можна дістати твори Тараса Шевченка. Мені вдалося дістати щойно в магазині, який спеціялізується на п е р едплатних виданнях. Навіть у бібліотеках, коли береш книжку українською мовою, помічаєш гидливу посмішку бібліотекаря. А він же освічена людина, і цю зневагу до української мови він очевидно набув від своїх наставників. Запевнення Москви про розквіт національної української культури в СССР виглядає сміховинним. Викликає повагу бажання прибалтійських народів зберегти свою мову й культуру. Одного разу, перебуваючи в Таллінні, мені доводилося розмовляти з молодими естонцями по-англійському, бо вони абсолютно не реагували на мої запити по-російському.

Слід згадати про занепад і російського мистецтва. В театрах ідуть революційні п'єси, що вихваляють мудрість вождів; художники малюють незліченну кількість картин, що зображують мудрих вождів; а письменники й поети забруднюють сторінки книг і журналів своїми хвалебними одами. Ті ж діячі мистецтва, які займаються (чистою) лірикою, взагалі не пробиваються на сторінки книг; а тих людей, які критично підходять до життя і творять геніяльні твори, або проголошують поза законом (їхніх книг не друкують, а ті, що їх було надруковано раніше, вилучають з обігу), або ж навіть висилають у небажану подорож, як то кажуть — „по ленінських місцях". Деяким із них щастить опинитися за кордоном, і звідти їхні твори до нас не доходять.

Дуже своєрідні в нас і вибори до різних державних органів. В кандидати на одне місце найчастіше пропонують одну особу, а утримання від голосування розглядається, за словами відповідальних за вибори осіб, як вислів невдоволення радянським ладом і порядками.

Довідатися, як живуть люди в інших країнах, чим вони захоплюються, якої вони думки про нас, можна лише прочитавши газету „Правда" та інші газети, які її повторюють, чи побачивши на телебаченні коментарі Валентина Зоріна, або ж послухавши передачі закордонних радіостанцій. Як твердить наше керівництво, закордонні р а д іостанції ставлять усе з ніг на голову, тому користуватися цим джерелом інформації не рекомендується. З цією метою в нас заборонено широко поширене на Заході, та й серед країн народної демократії, своєрідне „гоббі" — полювання за радіостанціями різних країн. У них займатися цим може кожен, хто лище бажає. Як правило, основну масу таких „полювальників" становлять молоді люди. Почувши на відповід

(Продовження на стр. 4-ій.)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

РАДІОАСТРОНОМІЯ

В 1931 р. американський радіоінженер К. Янський з Белл Телефон Лябораторії в часі дослідів над перешкодами атмосфери у відборі радіохвиль звернув увагу на характеристичне шипіння, що появлялося кожний раз, коли він напрямив антену вбік Молочного Шляху. Це шипіння нагадувало, до деякої міри, згук футбольних змагань з далекої віддалі.

Але, мимо усіх зусиль йому не вдалося зідентифікувати його спричинника. Тоді він поставив сміливу гіпотезу, що джерелом цього шипіння є русло радіохвиль, що пливе до нас з космічних сузір'їв.

Гіпотеза Янського виявивилася правдивою і його вважають сьогодні засновником радіоастрономії.

Систематичні радіоастрономічні дослідження розпочато щойно в 1944 р., використовуючи розвиток радару, тобто радіоколекції, по успішнім експерименті одержання відбитої радіохвилі з поверхні місяця.

Сучасна радіоастрономія —це ділянка астрономії, що займається дослідженням космічних об'єктів за їхнім радіовипромінюванням і відбитими радіохвилями, н...рямленими до них потужними радіопередавачами і землі. Коли оптична астрономія є обмежена дослідами тільки тих небесних об'єктів, що висилають в простір власні або відбиті проміння, радіоастрономія має змогу досліджувати також „темні" об'єкти в просторі, без огляду на їх відстань та метереологічні умовини. Загальне галактичне радіопромінювання зумовлене тепловим випромінюванням міжзоряного газу релятивістичних (дуже швидких) електронів та точкових (дискретних) енерґетичних джерел, найінтенсивніші скупчення яких містяться в сузір'ях Кассіопеї, Лебедя та Тельця.

Дослідження радіохвиль, відбитих від космічних об'єктів, дають змогу астрономам вивчати їх величину, відстань, хемічну структуру та фізичні властивості їх поверхнь.

Одна з найбільших радіообсерваторій є в місцевості Чешайр в Англії, що належить до університету Менчестер. Ця обсерваторія займається реєстрацією народин та смертей зір. Ті події віднотовує олівець зеленого світла, що передає астрономам вістки про радіозорі з космічних просторів, чи це зоря - немовля, що прийшла на світ, чи це зоря-старець, що догоряє в холодних просторах всесвіту. За радіові сиґнали правлять їх „породові квиління", чи „смертні судорги". Але слід мати на увазі, що ті радіосиґнали подорожують з таких далеких відстаней, що навіть при скорості світла (186,000 миль на секунду) їм забирає кілька мільйонів літ, щоб заплутатися в сильця радіотелескопу, спорудженого людиною XX-го сторіччя.

Не від речі при тому згадати, що для зібрання світла з далеких зір промір найбільшого телескопу світу (в Паломар Ґарден у Каліфорнії) дорівнює 250 інчам, а для зібрання радіо-сиґналів міжґалактичних зір, промір радіорефлектора в Чешайр в Англії дорівнює 250 стопам.

Тридцятилітня радіоастрономія може, вже сьогодні, починатися не абиякими осягами: їй вдалося пробити щільну заслону з зоряних туманностей, що займають великі простори нашого Молочного Шляху, - вивчати „відьомські анки при змішуванні між собою 2 або більше ґалактик, слідкувати за бігом метеорів при денному світлі та стежити за космічними проміннями — кулями, що розколюють атоми горішних полос нашої атмосфери. Сім серпанків космосу розступилися сьогодні перед радіоастрономом, немов за доторком чародійної палички.

В 1054 р. китайські астрономи віднотували у своїх анналах небесну катастрофу-експльозію зорі. Цей космічний феномен астрономи назвали „суперновою". Болтон, австралійський радіо-астроном, переловив недавно радіосиґнали з північного сектора неба; докладніші досліди виявили, що „радіостанція" тих сиґналів була захована в сузір'ї Рака, а їх змістом була історія подій, якої очевидцями були китайські астрономи 9 сторіч тому.

В 1572 р. Тихо Враге, данський астроном запримітив супернову, якої слідів не могли знайти цілі покоління астрономів і найбільш потужні оптичні телескопи впродовж майже 500 літ. І щойно 1952 р. Генбері Бравн зі згаданої вже радіообсерваторії в Чешайр, переловив сильні радіосиґнали, джерелом яких виявилося місце на небі, в якому Тихо Враге побачив супернову. Перехоплені Бравном радіосиґнали були смертним „криком" давно загиблої зорі.

Недавно два визначні астрономи з обсерваторії Мавнт Паломар — Ваад та Мінковський відкрили, що „радіостанція" в сузір'ї Лебедя виникла у висліді колізії 2-ох ґалактик. Уявім собі, що це означає: трильйони зір, плянет, місяців, комет, мряковин та метеорів величини 2-ох наших Чумацьких шляхів напирають на себе та сплітаються взаємно неначе балет музичного видовища в Голлівуді... Народини нового знання дали змогу астрономам не тільки сприймати радіосиґнали з простору, але аналізувати також „відгомін" власних радіосиґналів і на їх основі накреслювати мапи „темних" зір та вивчати космологію ґалактик поза Молочним шляхом.

Микола Галів

ЮВІЛЕЙНА ВИСТАВКА ОМУА

4

Лавро Полон мав на виставці одну цікаву картину — „Ніч в Таско", на якій зображено комплекс будинків з ратушею на тлі бурхливого краєвиду.

Оксана Полон-Лукашевич належить до цікавих мистців. Її твори проблематичні, над якими все треба замислитись, зокрема це було видно на виставленій картині „Нічна дія".

Рем, це український мистець татарської національности. Пишу, український мистець тому, що він у своїй мистецькій творчості суто український і під оглядом тематичним, живопису, і кольориту. Він ще не так давно жив у Києві. Українська культура його повністю полонила. Він її не тільки полюбив, але рівночасно збагачує своїми цінними творами. Його живопис має декоративні елементи і все свіжий, а змістово український. На виставці мав більше картин, але серед них визначалося особливо „Зачароване дитинство".

Степан Рожок у мистецькій творчості має свій специфічний стиль у рисунку, особливо у кладенні фарб і кольориті. Це зокрема помічалося на картині „Молитва".

Богдан Савчук належить до вдумливих мистців. Дивлячись зовсім поверхово на його твори, може видаватись, що в них немає потрібної виразности, коли ж до них приглянутися ближче, то мимоволі розкривається широка панорама з глибокою перспективою. Кожний мазок пензля виростає виразніше і в загальному образ у жовто-зеленкуватих осінніх кольорах стає виразним і зрозумілим, що помічалося на картині „Зарослі дороги".

Сурмач Ярослава виставила твори з української тематики. Її твори декоративні, з них віє свіжістю, українським народним живописом. Такою була на виставці картина „Ярмарок". Крім того Я. Сурмач є добрим ілюстратором.

А. Солтис дав дві олійні картини „Без назви", які вказують на оригінальність і вдумливість автора.

Ярослав Стадник свої твори „Ліс", „Натюрморт" і „Квіти" представив відмінно і дав нове осмислення. Його домінуючі кольори темно-сині й зелені з проблисками жовтих.

Наталія Стефанів мала гарні краєвиди виконані в темно зелених кольорах, які переливались у синь. Картини: „Ріка на весні" і „Кра- виконана іншою технікою.

Богдан Титла належить до дбайливих і вдумливих мистців. Добрий в рисунку, знаний, як аквареліст. На виставці мав дві олійні картини: „Ріка навесні" і „Краєвид". Поруч того працює, як мистецький ілюстратор книжок, зокрема заголовних написів.

Галина Гриценко - Титла свою творчу увагу концентрує виключно на іконописі. Завдяки наполегливій і постійній мистецькій праці на її картинах помітна вправна творча рутина. На виставці мала дві прецизно виконані темперою картини „Благовіщення" і „Нерукотворний образ".

Ірина Федишин дала на виставку три картини: „Морські хвилі", „Монастир" і „Самотня сосна". Твори виразні в рисунку і приємні в кольорах.

Петро Холодний — корифей українського мистецтва. Іконописець з притаманним йому кольоритом. Прецизний у своїй творчости. Його картина була на титульній сторінці каталогу. На виставці крім того були картини: „Сухе зілля" і „Жук", виконані дуже дбайливо.

Євгенія Чапельська замітна своєю посвятою, працьовитістю і любов'ю до мистецтва. З мініятюрних образів перейшла на більші полотна, такою була картина „Циніï", виконана олією, також дбайливі „Гірський краєвид" і Кетськільські гори" — полімер.

Деонісій Шолдра — оригінальний мистець. Його твори сповнені життя. Кольорит понуро-темний з проблисками теплих чи насторожуючих кольорів. Такими були картини на виставці „Процесія", „Розривка" і „Мадонна".

Константин Русич - Шонк свою мистецьку творчість концентрує на емалії. Це складний процес мистецької творчости, в якій Шонк набрав рутинної вправи. Тематика його творчости різна. На виставці були три картини — „Тайна Вечеря", „Лісова царина" і „Голова коня".

Тарас Шумилович безперебійно працює над собою. Це помітно по його творах, що були на виставці: „Перед снігом", „Півень" і „Квіти".

Ірина Шухевич мала на виставці ці три картини: „Портрет Юрка", „Леся" і „Моя мати — потрет". Домінували мутні, теплі барви, які не давали виразности рисункові.

Тома Шепко скромний, але творчо - активний і талановитий мистець. На його майстерно виконаних акварелях, „Тихе плесо" і „Берізка серед мряки", помітна дбайлива й вправна рука. Картина „Джаз" (акрилік) говорить про творчу уяву автора.

Христина Смішкевич-Юрків — з виставлених трьох картин видно, що вона свою творчість спирає на іконописі.

Осипа Яворська старається у своїй творчості не говорити того, що вже сказано. Творить нове, це помітно по її тематиці й осмисленні твору. Ці елементи підкреслювала картина „Забуття".

Окремо слід назвати молоді, або молодші парості в образотворчому мистецтві, що брали участь у ювілейній виставці. Христина Гориславська мала на виставці цікаві під оглядом рисунку і технічного виконання три картини: „Краєвид", „Листки" і „дерево". Вони були поза каталогом. Має всі дані утвердити себе у мистецькій творчості.

Дарія Дорош своїми творами виявилась оригінальною. Її твори відрізнялись від інших не тільки кольорами, але й формою. Безпосередньо перед відкриттям

(Продовження на стр. 4-ій.)

Музичний Садочок УМІ

У Філядельфії вже діє чотири роки музичний садочок Українського Музичного Інституту, який згуртовує наших малят дошкільного віку. В першому році учащало до садочка 12 дітей, з кожним роком число дітей побільшується, минулого року було вже 22-ох малят.

Приміщення садочка є вигідне й незвичайно принадливе для дітей. Воно є в церковних залях при 11-ій вулиці з потрібними музичними інструментами й іншим приладдям. Користування — за мінімальною оплатою.

Тим спеціялізованим музичним садочком від початку існування керує Галя Сагата Поритко, тепер при допомозі студентки музичного факультету, пластунки Катрусі Оранської. Лекції підготовляється дуже дбайливо, переплітаючи гру, співом, малюванням — розповіддю та практичними ручними роботами, в чому діти себе найкраще виявляють.

Пописові виступи дітей садочка є дуже популярні й наші громадські й церковні організації часто запрошують музичний садочок до виступу на їхніх імпрезах, на яких малята з успіхом виконують — збірні вправи, співають. грають на різних інструментах поодиноко й збірно та виводять хороводи.

Корисним і повчальним для дітей є відвідини садочку музичними діячами, які демонструють гру на різних інструментах. Взагалі в садочку уживається найновіших метод науки дітей дошкільного віку, включаючи ці нові методи до індивідуальних і групових зайнять.

Д-р Ґльорія Єдинак

Ентузіяст, пильний працівник і рушій збіркової кампанії Фонду Катедр Українознавства в Честері і Бостоні, Ґльорія Єдинак здобула цього року в Гарвардському університеті докторський ступінь з антропології.

Вивчаючи блискучо свою головну ділянку студій, Ґльорія є крім того співробітницею Українського Наукового Інституту Гарвардського університету, була учасницею семінарів українознавства, є авторкою обширнішого огляду праці Зінкевича і Круця „Антропологічна характеристика давнього населення території України".

Д-р Єдинак ввічлива, завжди усміхнена, активна членка українського гарвардського середовища. Крім наукових заінтересувань, вона теж бере участь в культурно-розваговнх імпрезах і належить до гарвардської групи для вивчення українських народних танців.

Ґльорія закінчила Ґаучер коледж в 1967 р., спеціялізуючись в біології. Відтак поступила на студії антропології до Гарвардського університету. Ті студії закінчила в червні цього року докторатом.

Вона володіє, крім англійської і української, ще чотирма іншими мовами. Її шість обширних наукових статей з кількох ділянок антропології надрукували відомі американські і югославські журнали. Практичні антропологічні семінарі та праці в

Д-р Григорія Єдинак

терені відбула Ґльорія в Англії, Ірляндії, Франції та кілька років в Югославії. Її теж цікавлять досліди доби неоліту та вчасної бронзи на терені Києва і Львова.

Ще в часі студій Ґльорія Єдинак займала кілька вчительських посад. Була інструкторкою анатомії в Масачусетському університеті та в медичній школі стейту Масачусетс. Тепер одержала працю асистента професора антропології в Бостонському університеті.

Її батьки Михайло і Софія — відомі громадські діячі в Честері, Па., члени УНСоюзу і інших українських організацій, жертводавці — добродії на ФКУ, а брат Євген теж добродій ФКУ є доктором медицини.

Родину Єдинаків знає багато людей як примірних, працьовитих, провідних громадян. А Ґльорією гордяться не лише її рідні, знайомі і приятелі, але також увесь ФКУ, в якого творчому русі д-р Ґльорія Єдинак і ціла її родина брали активну участь. Перед Ґльорією широкі обрії наукової та суспільної праці.

Б. Т.

Координація в дії

(З нагоди недалеких Дошкільних Днів у Чикаґо)

Мабуть ніщо не є таке трудне на українському організованому терені, як координація, співпраця і взаємна піддержка одних чинників другими. Легко схвалюються на з'їздах об'єднання і координаційні установи, але рідко, або лише з трудом, вони себе оправдують у практичній дії. Не легше воно і у виховній ділянці, в цьому випадку на полі дошкільного виховання. Створені 1971 р. Крайові осередки дошкілля, які мають за завдання спільними силами різних організацій (очевидно тих, які ділянкою дошкільного виховання займаються) впливати на розвиток дошкілля у різних його видах і формах, з трудом пробиваються у гущі нашого культурно-освітнього життя, не маючи зрозуміння українського загалу, або ще менше як школи українознавства. А адже ж це дошкілля це власне перший ступінь українознавчої освіти і національної педагогіки, часто передумова для знання української мови. Бо не всі батьки — українці навчають дітей рідної мови і вимагають, щоб це за них зробила українська світличка і школа українознавства, тобто за чотири години в тижні вивчили дітей української мови і ще дали їм знання української культури, отже довершила чуда. І такі „чуда" справді часто довершується, бо коли трирічна дитина починає говорити по-українськи, вона включається в українську виховну систему і так ступнево формується її українська духовість.

Тому з більшою увагою треба було б нам ставитися до українського дошкілля і дбати за його розвиток тепер і на майбутнє. І з таких причин влаштовуються Дошкільні Дні в Чикаґо 5-6 жовтня ц.р. Буде це третя цього роду імпреза; перша була у Філядельфії 1971 р., друга в Рочестері 1972-го.

Дошкільні дні в Чикаґо побудовані на програмі під трьома аспектами: педагогічно-методичному, громадсько-суспільному і координаційному. Тому на порядку днів будуть: зустрічі учительства і виховників з різних світличок Чикаґо й ін. місцевостей і їхні методичні зайняття, практична лекція і конференція, а відтак доповідь „Методичні засоби в сучасній світлиці і дошкільній клясі". п-і І. Тарнавської з Детройту, та дискусія. Два панелі для батьків і громадян, перший п. н. „Виховання української дитини" з участю панелістів: д-ра Цимбалістого, д-р Дарії Маркусь і д-р Людмили Кодельської. Другою точкою цієї ж ділянки буде панель „Виховна програма української жіночої організації", в якому панелістами будуть представниці чотирьох організацій ЗСА: Союзу Українок Америки, Українського Золотого Хреста, Об'єднання Жінок ОЧСУ і Об'єднання Православних Сестрицтв УАПЦ.

З координаційної ділянки буде доповідь „Координація праці українського дошкільного виховання" мґр Оксани Ґенґало з Філядельфії та Загальні Збори Крайового Осередку дошкілля ЗСА із звичайним порядком нарад.

Дошкільні Дні триватимуть в суботу й неділю, 5-6-го жовтня ц. р. Їх підготовляє Управа Крайового Осередку Дошкілля ЗСА і Окружна Рада СУА в Чикаґо. Запрошені є педагоги, вчителі і громадяни, яким не байдужа українська виховна справа. Тому організатори очікують прихильного відгуку на своє запрошення. Гостей з-поза Чикаґо просять зголошувати свою участь заздалегідь, зокрема, якщо вони потребуватимуть приміщення. Зголоше н н я слати на адресу Люби Шандри в Чикаґо, 1320 So. Western Ave. Park Ridge, Ill. 60068.

І. Пеленська

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ В ЕКЗИЛІ „СЛОВО"

— влаштовує —

в Ню Йорку, в суботу, 5 жовтня 1974 р.

о 7-ій год. вечора в приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу

ДОПОВІДЬ

гостя з Едмонтону, літературознавця

ЮРІЯ СТЕФАНИКА

„ЦІЛКОМ ІНАКШИЙ РОМАН ЕММИ АНДІЄВСЬКОЇ"

Вечір відкриє Голова ОУП „Слово" проф. ГРИГОРІЙ КОСТЮК

Доповідь попередить вступне слово поета БОГДАНА КРАВЦЕВА

На цю небуденну імпрезу запрошуємо Українців нашої Метрополії.

УПРАВА ОУП „СЛОВО"

Головна Управа

Організації Оборони Чотирьох Свобід України

ПОВІДОМЛЯЄ ЧЛЕНСТВО І УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО,

що 2-го і 3-го листопада 1974 р. (субота і неділя)

в готелі Коммодор, 42 вул. і Лексинґтон Авеню

— відбудеться —

XVII З'ЇЗД

ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ в ЗСА

ЗА ТАКОЮ ПРОГРАМОЮ:

СУБОТА, 2-го ЛИСТОПАДА 1974 р.

1. Реєстрація делегатів — 8:30 ранку
2. Відкриття З'їзду — Молитва — 10-та год.
3. Вибір Президії З'їзду
4. Схвалення протоколу 16-го З'їзду
5. Затвердження порядку нарад
6. Вибір Комісій: Мандатної, Номінаційної, Резолюційної, Пресово-інформаційної, Господарчо - фінансової, Статутової
7. Звіти про працю: а) ГУ ООЧСУ, б) Організаційного Суду, в) Контрольної Комісії
8. Звідомлення Мандатної Комісії

ПЕРЕРВА

9. Дискусія над звітами
10. Висновки — Уділення абсолюторії Головній Управі ООЧСУ

Година 7:30 вечора — ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ — БЕНКЕТ. Привіти Організацій. Мистецька програма.

НЕДІЛЯ, 3-го ЛИСТОПАДА 1974 р.

1. Звіти Комісій — 9-та год. ранку
2. Дискусія над звітами
3. Схвалення резолюцій
4. Затвердження бюджету ГУ ООЧСУ на 1974-1977 рр.
5. Доповідь: „Україна і ми" — І. Вовчук
6. Доповідь представниці ОЖ ОЧСУ
7. Вибори Керівних Органів ООЧСУ — а) Головної Управи, б) Організаційного Суду, в) Контрольної Комісії
8. Побажання
9. Закриття З'їзду

Вступ на бенкет — $15.00, подружжя $25.00.

В усіх справах З'їзду, просимо звертатися до ГУ ООЧСУ (P.O. Box 304, Ню Йорк, Н. Й. 10003. Тел. 982-1170)

ЗА ГУ ООЧСУ:

І. Вовчук, голова — В. Левенець, секр.

ВПЕРШЕ В ІСТОРІЇ...

БРІДЖОВИЙ — DUPLICATE — **ТУРНІР**

на СОЮЗІВЦІ

в суботу, 7-го грудня 1974 року

Детайлі турніру у чергових оголошеннях.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

та

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ

— влаштовують —

ОСІННЮ ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ

в днях 5-го і 6-го жовтня на Оселі УНС „СОЮЗІВКА"

ПРОГРАМА ЗУСТРІЧІ:

СУБОТА, 5-го ЖОВТНЯ:

1. Реєстрація членів ТУІА та КЛК.
2. Тенісові змагання КЛК (реєстрація змагунів — год. 9-та рано).
3. Коктейл — год. 6-та веч.
4. Спільна вечеря — год. 7-ма веч.
5. Мистецька програма — год. 8:30 веч. у якій візьме участь відома співачка ІЯ МАЦЮК, при фортепіяні МАРІЙКА ГЕЧА.
6. ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ — година 9:30 веч.

НЕДІЛЯ, 6-го ЖОВТНЯ:

Богослуження в каплиці Союзівки.
Закінчення тенісових змагань.
Спільний обід.
Розваги.

Впов. членів ТУІА, членів КЛК та Гостей, просимо замовляти кімнати в Управі Союзівки, тел. (914) 626-5641.

МИСТЕЦЬКА ҐАЛЕРІЯ ОКСАНИ ВАНЧИЦЬКОЇ

ввічливо просає Вас прибути на

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ КАРТИН

ХРИСТИНИ СМІШКЕВИЧ-ЮРКІВ

яке відбудеться

в П'ЯТНИЦЮ, 4-го ЖОВТНЯ 1974 р., в 8-ій год. вечора у ФОТОСТУДІЇ БРАТІВ БЕЗУПКІВ, 4852 Н. Брод вул. у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

Виставку відкриває мистець-маляр ЮРІЙ ГУРА

Виставка відкрита 4, 5 і 6 жовтня 1974 р. від год. 10 ранку до 6-ої вечора.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ у НЮ ЙОРКУ

П'ятниця, 4-го жовтня 1974 року

„СТРІЛЕЦЬКИЙ ВЕЧІР"

(В пошану 60-річчя Збройного Чину УСС)

В програмі беруть участь: ГАННА ШЕРЕЙ, КАЛИНА ЧІЧКА-АНДРІЄНКО, д-р ІВАН КОЗАК, д-р СТЕПАН РІПЕЦЬКИЙ, ХРИСТЯ ОЛІЙНОЦЬКА (Студія Мистецького Слова).

Початок — год. 7:30 веч.

ТОВАРИСТВО ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ПОМІСНОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ ВІДДІЛ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

— повідомляє —

що в неділю, 6-го жовтня 1974 року

в залі Церкви Христа Царя

при 17-ій і Каюга вул. у Філядельфії, Па.

в годині 1-ій по пол.

відбудуться

ШИРШІ СХОДИНИ МИРЯН

на яких провідні діячі мирянського руху УКЦ подадуть обширні інформації про події, які заіснували в житті Української Помісної Католицької Церкви.

Запрошується до численної участи Членство та Миряни Філядельфії і околиці.

УПРАВА ВІДДІЛУ

В днях 12-14-го жовтня 1974 року

відбудеться у Філядельфії, Па.

ДРУГИЙ З'ЇЗД КОЛ. УКРАЇНСЬКОГО ВОЯЦТВА

ПОРЯДОК ІМПРЕЗ:

СУБОТА, 12-го ЖОВТНЯ, год. 9-та рано, в залі Т-ва „Тризуб", 4932 Н. Брод вул.
Нарада Суспільної Служби Комбатантів в рямцях З'ЇЗДУ РАДИ СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ СКВУ

СУБОТА, 12-го ЖОВТНЯ, год. 7:00 веч., в залі Каледжу ЮС Василіянок, у Факс Чейзі.
ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ
для відзначення 60-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ
В програмі бенкету:
Д-р В. Галан — промова
Марта Кокольська — сопрано
Іван Керницький і Микола Понеділок — монологи
Виступи ансамблів Молодечих Організацій: Пласт, СУМА, ОДУМ

НЕДІЛЯ, 13-го ЖОВТНЯ, год. 8:00 рано — Богослужби в обох Українських Церквах.
Год. 9:00 рано, в залі Т-ва „Тризуб" — НАРАДИ СВІТОВОЇ РАДИ УКРАЇНСЬКИХ КОМБАТАНТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
Головна доповідь: Ген. Штабу ген. Петро Самутін

ПОНЕДІЛОК, 14-го ЖОВТНЯ — Засідання Керівних Органів Ради УКО

Рада Українських Комбатантських Організацій

Д-р Лука Луців:

ВАСИЛЬ СТЕФАНИК

СПІВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ

Ціна: $10.00

Замовляти:

SVOBODA

81-83 Grand Street

Jersey City, N.J. 07303

ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ

ТРАГІЧНОЇ ЗАГИБЕЛІ 500 ЖІНОК — В'ЯЗНІВ В КОНЦТАБОРІ КІНҐІРУ

ПІД ТАНКАМИ МОСКОВСЬКОГО ОКУПАНТА —

В 20-ту РІЧНИЦЮ

заходом

КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРКУ

в неділю, 6-го жовтня 1974 року

буде відслужена

о год. 4:30 по пол. в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА

ПАНАХИДА

а опісля

о год. 5-ій по пол. в АВДИТОРІЇ ШКОЛИ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ

відбудеться

ЖАЛОБНА АКАДЕМІЯ

з доповіддю і мистецькими виступами

До масової участи запрошуємо усе своє Членство і Громадянство.

КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРКУ

УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА

у великому смутку повідомляє Членство і Прихильників української вільної науки, що 28-го вересня 1974 р. відійшов у Вічність, на 81-му році життя

Проф. МИРОН ЗАКЛИНСЬКИЙ

член НТШ, історик, професор Інституту Українознавства НТШ і школи українознавства в Ню Йорку, секретар Військово-Історичного Інституту НТШ, УСС-ус і учасник Визвольних Змагань на львівському фронті, пластун сеніор, автор історичних розвідок і військових спогадів, суспільно-громадський діяч.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині Покійного складаємо щирі слова співчуття.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Земляками і Приятелями тут і в Україні, що в Чикаґо, Ілл., в неділю, дня 15-го вересня 1974 року, несподівано відійшов у Вічність на 76-му році життя, учасник Визвольних Змагань в рядах Української Галицької Армії

св. п. МИКИТА СЕМЕРЕНКА

ПАНАХИДА була відправлена в середу, 18-го вересня, а ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — 19-го вересня 1974 р. з укр. кат. Собору Святих Володимира й Ольги в Чикаґо.

Тлінні Останки поховано на українському католицькому кладовищі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Покійний народився 17-го вересня 1898 р. в Боратині, пов. Броди. Був вірним сином свого народу і укр. кат. церкви. В Чикаґо був членом парафіяльного хору, місцевого Відділу ООЧСУ і Об'єднання Бувших Вояків Українців Відділ Чикаґо.

Залишив горем прибиту дружину Стефанію, сина Теодозія, внука Григорія, ближчу і дальшу Родину в Україні, а тут на чужині велике число Земляків і Друзів.

Хай чужа, але привітна земля, буде Тобі легкою дорогий Побратиме наш.

ЗЕМЛЯКИ
ОБ'ЄДНАННЯ Б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ в ЧИКАҐО

Ділимося сумною вісткою з Членами Братства УСС і Українським Громадянством, що дня 29-го вересня 1974 р. ненадійно помер

бл. п. МИРОН ЗАКЛИНСЬКИЙ

б. четар, учасник Визвольних Змагань в рядах УСС і УГА.

ПАНАХИДА відбудеться в середу, дня 2-го жовтня 1974 р. в похоронному заведенню Петра Яреми при 129 Схід 7-ма вул., о год. 8-ій веч.

ПОХОРОНИ — в четвер, дня 3-го жовтня 1974 року.

Братство УСС — Станиця Ню Йорк

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Петра Футея

зложили 51.00 долярів на „Церкву в Потребі"

СПІВРОБІТНИЦІ ЙОГО ДРУЖИНИ з LION KNITTING MILLS

Cleveland, Ohio

П О Д Я К А

З волі Всевишнього ненадійно відійшов від нас у Вічність, по заслужену нагороду, 6-го вересня 1974 року (на клепсидрі помилкова дата) наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ВУЙКО

Проф. ЛЕВ РУДАВСЬКИЙ

Цією дорогою складаємо особливу, прилюдну подяку Панству Мричкам за їх так сердечну, щиру і великодушну поміч, як рівнож так дорогим для нас Панству Гамотам.

Щиро дякуємо о. крилошанинові С. Кияновi за Панахиду, похоронні відправи і прощальні слова в церкві, інж. Гамоті за прощальні слова над гробом, а проф. Грановському за слово під час тризни та всім Друзям і Знайомим з католицької і православної громади за так численну участь і спів під час похоронних відправ. Дякуємо також сердечно за гарні квіти, за зворушливі вирази співчуття та за Служби Божі.

Хай Господь милосердний винагородить Усіх щедрими ласками.

ЗЕНОВІЯ — дружина
Д-р ОЛЕКСАНДЕР з жінкою АНТОЮ — син
ІВАННА СТРІЛЬБИЦЬКА — сестра
Д-р мед. ОЛЕКСАНДЕР СТРІЛЬБИЦЬКИЙ — сестрінок
ЯРОСЛАВ СТРІЛЬБИЦЬКИЙ з жінкою ТАНЕЮ і донею КСЕНЕЮ — сестрінок

БАГАТОМОВНИЙ ЛИСТ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ному діапазоні передачу радіостанції, половальних відсилає на її адресу листівку з повідомленням про час її прийняття та про її чутність. Треба подати також короткий зміст програми. Можна висловити свою думку про цю радіостанцію та її передачі. У відповідь радіостанція посилає свою листівку (вона нагадує візитну картку, і кожна станція має саме свою картку, відмінну від інших). Багато прихильників мають такі картки від сотень станцій із усіх країн світу.

Справді, для чого ж державі платити великі гроші Валентинам Зоріним для їхніх вояжів „за завісою"? Мабуть же вони висвітлюють життя негрів у З'єднаних Стейтах досить правдиво і цілком достатньо для політичного рівня нормальної, ідейно переконаної совєтської людини. Безпосередньо зустрічати людей, що побували за кордоном, хоч би й як туристи, мені не доводилося. Правда, закордонне радіо раз у раз повідомляє, що студенти, партійні й комсомольські діячі, будучи там на різних конференціях, зустрічах і командировках, заявляють про своє бажання більше не повертатися на батьківщину. Трудівниці з офіційним візитом із Совєтського Союзу штовхають багатьох людей на злочинні дії, захоплення літаків, нелегальний перехід кордону; доводиться звертатися безпосередньо до чужоземного представництва в Москві тощо.

Особисто мені, як і кожній нормальній людині, цікаво було б подивитися на своїх ровесників із-за „завіси", зрозуміти їхнє життя. Кілька років підряд я оббивав пороги бюро туристичних подорожей, але мені так і не пощастило придбати путівку, не зважаючи на те, що я активно займався комсомольською роботою, був комсоргом кафедри і виконував безліч громадських навантажень. Різні люди порізному пояснювали мені ці труднощі. Одні казали, що ця витівка взагалі безглузда, вони прожили тут усе життя і навіть поїздка до іншого міста викликає в них почуття незручності; інші твердять, що там (за кордоном) живуть самі жебраки і дивитися на них не буде жадною приємністю. „Краще поїдь влітку в Крим або на Кавказ", — рекомендують інші. І нарешті, ще інші твердять, що треба заслужити довір'я партії й уряду, і тільки тоді мене (за мої ж гроші) пустять поглянути на тих жебраків, про яких казали попереді. Думки найбільш різноманітні, але наслідок один — в подорожі за кордон мені відмовлено.

З якої причини мудра партія не дає подивитися на життя наших, мовляв, „менших братів", за суспільним ладом? Якщо там рівень життя нижчий від нашого, або тяжкі кайдани „ідейного рабства капіталу", то це ж стане зрозумілим від знайомства з тим світом. Тоді, повернувшись назад, я з іще більшим ентузіязмом продовжував би завдане партією будівництво комунізму і своїм прикладом переконував би тих людей, що навіть і не побували там. Та такого в нас нема. Доводиться проаналізувати все прожите життя більш критично. Що мені дав комсомол і віра в перемогу комунізму? Крім нетвердої ідейної переконаности, нічого! Нетвердої (переконаности) тому, що навіть самі партійні начальники бояться перевірити її міць, дозволивши подивитися на світ ширше.

Може бути, що вони й самі не вірять у ту справу, яку вони проводять; може бути, що вони лише продовжують за звичкою піднімати руки на зборах, ляпати в долоні і писати ідейні оди та силою інерції летіти за хвилями політичного вибуху, що стався колись у Росії? Це страшне питання. Можливо, краще не думати про те, придушити в собі ці думки, заглибитися в науку, стати тихим, мирним, безпартійним інженером? Це був би не гідний людини вихід. Людина тим і відрізняється від тварини, що для життя їй потрібна духовна певність. Середини не може бути і на компроміс не можна йти. Навіть мій вихід із комсомолу закрив шлях до відповідальної керівної посади з доброю зарплатою. Навіть у цьому розумінні я матеріяльно приречений до кінця життя на сто карбованців зарплатні.

Та в основному мною рухає інстинкт самозбереження, духовного самозбереження. Я не бажаю розпливатися в масі безмовно покірливих „козенят". Часом духовна певність варта більше, ніж власне життя.

Я прошу відпустити мене з Совєтського Союзу, бо для мене довколишні обставини чужі, навіть ворожі. Я ніколи не примирюся з совєтським громадянством. Я думаю, що Совєтський Союз досить сильна держава, щоб дозволити собі відпустити мене. Тим більше, що закони Совєтського Союзу передбачають можливість виїзду тих, що бажають. Я цілком певний у дотриманні цих законів, і саме цією певністю можна пояснити моє рішення подати прохання про виїзд офіційним порядком.

Березень 1971-го року
Дзюба Юрій Володимирович
Харків, 51. Клочковська вулиця 346а, квартира 16.

ЮВІЛЕЙНА ВИСТАВКА ОМУА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ювілейної виставки вона мала спільну виставку з своїм мужем Джоном Томлінсоном у приміщенні Літературно-Мистецького клюбу. Виставка була цікава і підкреслювала дбайливу мистецьку творчість Дарії і її мужа. В основному її твори це акварелі. Кольори м'які в тонах — легко сині, жовті й зелені. Рисунок вправний, тематика різна. На виставці були картини: „Гантерські гори", „Спокоєн", „Сад" і „На схід від Кетскілу". Перед нею відкрита дорога в мистецькому світі. Поруч слід також відмітити Джона Томлінсона, який є малярем широких полотен. На виставці була його картина „Дарія і Джон у Центральному парку". Добра перспектива, але композиційно непродумана.

Христина Микитюк (Торонто) на виставці мала дві ікони, виконані дбайливо в оліях. На жаль, часом в іконах важко побачити індивідуальність мистця.

Ірина Волосянська мала оригінальні два красивих, виконані гафтом. Вона показала цікаві своєю технікою творчі схоплення.

Ірина Несторович вже більше заангажована в мистецькій творчості. На виставці були виставлені дві олійні її картини, які були поза каталогом. Її кольори приємні для ока. Композиційно твори добре схоплені.

Андрій Харина — молодий нарибок у мистецтві. На виставці мав ікону (темпера) і „Канадський краєвид" та „Вечір" (олії). На його картинах помітний ще сильний вплив школи (чи учителя), але у безперебійному творчому процесі цей вплив згубиться.

Роксоляна Лучаковська - Армстронг не вперше брала участь у збірних виставках. На виставці була репрезентована однією олійною картиною „Композиція". Під оглядом візії й тематики, як також самого виконання, вона оригінальна.

На закінчення слід підкреслити, що ювілейна виставка Об'єднання Мистців Українців в Америці була під різними оглядами цікава, репрезентативна і заслуговувала на увагу, а разом і на подяку її організаторам, які не пожаліли труду і часу її улаштувати.

УКРАЇНСЬКІ ЕКСПОНАТИ В НЮЙОРКСЬКОМУ МУЗЕЇ

Написав Василь Тершаковець

Написи 5-ма мовами, між ними й українською, на виставці в „Мюзеум оф Контемпорері Крефтс" у Ню Йорку.

Ню Йорк. — Від 21-го вересня до кінця грудня ц. р. в „Мюзеюм оф Контемпорері Крефтс" при 29 Захід 53-тя вулиця проходить виставка під назвою „Руки і серця", що має на меті представити перекрій життя на „Ловер Іст Сайд", тобто в цій частині міста Ню Йорку, яка була і далі є осідком для тисяч емігрантів до ЗСА з різних частин світу, включно з Україною. Організатори виставки — це персонал цього відомого музею та „CAW Collect", організація, яка цікавиться життям і мистецтвом цієї частини міста. Одержавши дотації від федерального та стейтового урядів, організатори в першій половині цього року особисто зверталися до мистців і ремісників, які живуть і творять на „Ловер Іст Сайд", до підприємців і до організацій різних етнічних груп, щоб взяли участь в цій виставці. Після кількамісячної підготови в четвер, 19-го вересня, відкрито виставку для представників преси, а 21-го — для загалу. Самозрозуміло, що між експонатами різних етнічних груп чільне місце займають українські експонати, бож „Ловер Іст Сайд" все ще є головним скупченням українців.

Входячи до цього музею, який міститься поруч із славним Музеєм модерного мистецтва, між написами кількома мовами відвідувач прочитає українською мовою мотто цієї виставки: „Руки і серця — традиційна фаховість". На долішньому поверсі музею, між численними „стендами", зразу впадає в око стенд із українськими великодніми писанками. Відвідувачі мають не тільки змогу оглянути ці чудово виконані зразки українського народного мистецтва, а також прочитати коротку інформацію про традиційні звичаї, зв'язані з писанками, та дізнатися про спосіб писання їх. Цей стенд також містить кілька фотознімок, які зображують різні стадії писання писанок. Мисткиня Слава Геруляк і п-і Ірина Куровицька, завідувачі української частиною цієї виставки, сказали авторові цього репортажу, що писанки були виконані панями Надією Кулинич, Лесею Думою та С. Кметик. Мисткиня Геруляк також поінформувала, що згідно з планом організаторів, ціла виставка мас більш соціяльно-етнічний характер, ніж суто мистецький. Працівники цього музею та організація „CAW Collect" хотіли справді показати „мозаїку життя на „Ловер Іст Сайді", сказала п-і Геруляк.

Вийшовши сходами на наступний поверх музею, чуєте гру бандур і українські народні пісні. Це частина так званого „бекґранд мюзик" для висвітлюваних на екрані прозірок, які зображують різноманітне та багатонаціональне життя цієї частини міста. В день, призначений виключно для представників преси, тут можна було також побачити та поговорити з молодою пластункою Лесею Думою, яка писала писанки та давала пояснення для зацікавлених кореспондентів. А цих кореспондентів на відкритті виставки було дуже багато — від різних журналів, газет, пресових агенцій, телевізійних і радіо станцій тощо. Від Ірини Куровицької, заступниці станичного нюйоркської Пластової Станиці, цей кореспондент довідався, що кожної суботи та неділі, аж до закінчення виставки, під час кількох пообідніх годин пластунки нюйоркської станиці демонструватимуть писання писанок. Можна бути певним, що наші дівчата будуть досить зайняті, але не тільки писанням писанок, а також інформуванням відвідувачів про Україну, український нарід і його змагання за волю, якщо судити по тому дні, коли на виставці були тільки представники преси.

Пластунка Леся Дума демонструє писання писанок в нюйоркському музеї.

На останньому поверсі „Мюзеюм оф Контемпорері Крефтс" — також українські експонати. Тут пишається жіночий гуцульський народний стрій, можна подивитися модель української церкви, що його виконав пан Володимир Дутка, та на екрані оглядати прозірки, які зображують гагілки, виведені минулого Великодня біля церкви св. Юра пластовою та сумівською молоддю. У четвер, 19-го вересня, представники преси мали нагоду скоштувати українські пиріжки з капустою й м'ясом, спечені панями Любов'ю Михайлевич і Марією Абрамюк, та подані молоденькими дівчатами Оксаною Куровицькою та Ельмірою Туркевич-Геруляк, які були зодягнені в українські народні строї — одна в полтавський, а друга в гуцульський.

Без перебільшення можна стердити, що усіх експонатів найбільше зацікавлення в кореспондентів викликали українські експонати. Але з течки з інформаціями, дуже фахово виготовленої організаторами виставки, як також від пань Куровицької та Геруляк, автор цього репортажу дізнався, що виставка в „Мюзеюм оф Контемпорері Крефтс" не містить всіх українських експонатів, зібраних організаторами цієї оригінальної виставки. Наприклад, організатори перевели інтерв'ю з мистцем-скульптором Михайлом Черешньовським і робили прозірки з його творчости. Фотографували також мистецькі твори Слави Геруляк. Їздили аж до Гантеру, Ню Йорк, де робили знімки з церкви св. Івана Хрестителя, яка, як відомо, була збудована майстром-будівничим Юрієм Костівим різьблена маестром Черешньовським, а ікони до неї виконав мистець Петро Холодний, молодший. На запит цього кореспондента, чому тих прозірок не показано на цій виставці одна з організаторів, Лин Тіфенбейкер, сказала, що крім головної виставки в „Мюзеюм оф Контемпорері Крефтс" відбуватимуться ще виставки шістьох в приміщеннях „Ловер Іст Сайду", які будуть присвячені специфічним темам. Ці виставки міститимуть власне зразки творчости названих вище українських мистців, як також і інші українські експонати. З інформаційної течки та від пань Куровицької та Геруляк цей кореспондент дізнався, що організатори записали на магнетофонну стрічку групу бандуристів під керівництвом о. Сергія Киндзерявого-Пастухова, робили прозірки з різних українських крамниць і ресторанів на „Ловер Іст Сайді", перевели інтерв'ю з п-і Іваною Бенцаль про життя перших українських поселенців у цій частині Ню Йорку, зібрали силу-силенну українських вишивок і народних строїв тощо. Ці експонати, прозірки і звукозаписи також будуть включені в ці виставки, які відбуватимуться в шістьох приміщеннях на „Ловер Іст Сайді".

Пані Ірина Куровицька відзначила факт, що організатори виставки в „Мюзеюм оф Контемпорері Крефтс" самі звернулися до наших мистців, ремісників, організацій тощо, запрошуючи їх взяти участь у виставці. „Ми не мусіли просити їх включити наші експонати у їхній виставці, як це часто бувало в минулому, а вони самі звернулися до нас", сказала вона.

„Мюзеюм оф Контемпорері Крефтс" відкритий: від вівтірка до суботи від 11-ої години ранку до 6-ої вечора, а в неділі від 1-ої год. до 6-ої. У понеділки музей закритий. Вступ виносить 75 центів для дорослих і 25 центів для дітей нижче 12-го року життя. Інформаційна течка, яку одержують відвідувачі, містить точніші інформації також про 6 виставок на „Ловер Іст Сайді". Думаємо, що українські відвідувачі всіх цих виставок не пожалкують, що самі їх відвідали та привели своїх дітей, а може і своїх знайомих, не-українців.

Нелсон Рокефеллер промовлятиме в заступстві президента Форда

Вашингтон. — З огляду на те, що його дружина минулої суботи, 29-го вересня, перейшла операцію на рака, президент Джералд Форд попросив віцепрезидента-номіната Нелсона Рокефеллера, щоб промовляв замість нього в кількох містах в західних стейтах. У середу, 2-го жовтня, Рокефеллер промовлятиме в Бриґам Янґ університеті в Прово, Юта, а в четвер у Сан Франціско, Каліфорнія, на зібранні редакторів пресової агенції „Юнайтед Пресс Інтернешенел".

Ричард Ніксон пропонував „зректися помилування"

Вашингтон. — Найновіше число журналу „Тайм" помістило вістку, що 17-го вересня колишній президент Ричард Ніксон заявив президентові Джералдові Фордові, що готовий „зректися помилування", наданого йому 8-го вересня. Згідно з журналом „Тайм", Ричард Ніксон мав телефонічно сказати, що маючи, що помилування викликало таку неґативну реакцію серед великої частини американського суспільства, особливо законодавців, та що готовий „повернути це помилування", яке спричинило нові проблеми для президента Форда. Натомість президент Форд відмовився прийняти пропозицію Ніксона, заявляючи, що контроверсія напевно скоро пройде. Речник Білого Дому, коментуючи вістку в „Тайм", сказав, що пропозиція Р. Ніксона була правдоподібно висловлена тільки „мимохідь" та що можливо колишній президент не думав, що президент Форд „сприйме її серйозно".

Відділи УНСоюзу Округи Ютики...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

почесний голова Округи Іван Пігуляк та всі учасники нарад, нагороджуючи слово І. Пігуляка довгими оплесками.

Головний секретар В. Сохан подав у своїй доповіді огляд фінансового та організаційного стану УНСоюзу, присвячуючи більше уваги справі перечислення голосів конвенційних виборів, випускові боргових зобов'язань, та потребі і можливостям дальшого росту УНСоюзу із насвітленням ваги і значення УНСоюзу для української спільноти. В дискусії, яка вив'язалася після доповіді, взяли участь: Іван Пігуляк, Володимир Запаранюк, Микола Павлів, Іван Яковенко і Карло Кобіто, які порушили справи членської кампанії, перечислення голосів конвенційних виборів, програми конвенції, виборів делегатів і комісій, злуки братських союзів, вишколу організаторів, позичкових зобов'язань, дискусійних статтей у „Свободі" та протоколів конвенції англійською мовою. Вияснення на поручені питання дав В. Сохан, а доповнив їх у справах виборів і перечислення голосів голова Виборчої Комісії о. крилошанин Богдан Смик. Обговорення всіх цих питань продовжувалося ще довго після офіційного закінчення зборів при перекусці, якою вгощав учасників зборів головний радний Володимир Запаранюк з нагоди його перевибору до Головного Уряду УНСоюзу.

Членська кампанія...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ділянці, як теж на вклад УНСоюзу в загальні надбання і змагання українського народу. Він підкреслив вагу збереження українських традицій серед нашої еміграції, цитуючи слова героя фільму „Скрипаль на даху" про традиції жидівського народу. В дискусії після цієї доповіді забирали слово: Василь Колодій, інж. Роман Ракочий, Василь Слободян, Михайло Савків, Панько Джинджиристий, Осип Білинський, Володимир Варшона, Іван Грицковян і М. Любінецький, які порушили справи членської кампанії, Української Будівлі та боргових зобов'язань, конвенційних виборів, оселі Союзівки, організаторів із народженої в Америці молоді та потреби матеріялів про історію України англійською мовою. Інж. Роман Ракочий висловив признання управі Союзівки за співпрацю і прихильність спортовим та молодечим організаціям і їхнім імпрезам, а також склав подяку УНСоюзові за нагороди, признані випускникам школи українознавства в Коговзі. На всі запити відповідав В. Сохан, присвячуючи особливу увагу справі Української Будівлі та боргових зобов'язань, якими найбільше цікавилися дискутанти.

Після зборів учасників вгощала Окружна Управа обідом, що його приготовили дружини голови та других членів Окружної Управи.

Завершується праця над біографічним довідником „Українці в Америці"

Редакційна Колегія уважає своїм обов'язком поділитись з українською громадою важливою вісткою про те, що праця над Біографічним Довідником українців у Північній Америці наближається до свого завершення. У висліді майже дворічних наполегливих трудів зібрано біля 2,000 виповнених запитників від потенційних кандидатів в ЗСА й Канаді до цього першого українського „Хто є хто" у цих країнах. Тому, що Довідник охоплюватиме біографії українців, що живуть в ЗСА й Канаді, появиться він на світ під назвою „Юкрейніенс ін Норт Амеріка". Як було згадано скоріше, книга ця опрацьовується за встановленим Стандартом, в основу якого взято взірці найвизначніших американських, канадських і міжнародних біографічних довідників. У цьому часі члени Редакційної Колегії інтенсивно працюють над виготовленням окремих біографічних позицій, щоб у листопаді віддати кінцевий текст до друку.

У зв'язку з цим подається до відома зацікавленим особам, що останній реченець надіслання виповнених запитників кінчається 31-го жовтня, 1974 року.

Так, отже, хто бажає, щоб його біографічна позиція була поміщена у цьому біографічно-енциклопедичному виданні, повинен надіслати свій виповнений запитник не пізніше цієї дати. Знову, ті особи, що вже скоріше переслали свої життєписи, чи виповнені запитники до Редакційної Колегії і бажали б їх доповнити найновішими даними із своєї праці та нових осягів, повинні ці доповнення надіслати до 31-го жовтня.

Усі ті члени української спільноти в ЗСА й Канаді, що свідомі важливости цієї монументальної книги і бажають, щоб їхні життєписи були в ній поміщені, тільки з різних причин ще не одержали згаданого запитника для виповнення, повинні негайно звернутися до Редакційної Колегії на адресу:

Ukrainians in America
P.O. Box 3295
Country Fair Station
Champaign, Illinois, 61820.

ТАРЗАН, 7185. НЕМА ПОКУПЦІВ

Тарзан і Петро Крисп дуже наявно стараються вказати, що мають щось на продаж...

Але нема охочих покупців!...

Чи це можливо, що я помилявся та що Луанда така „невинна й чиста", як подув морського вітру?...

Може бути це — або вже розійшлася перестерога бережіться нас... Хоча я не знаю, яким чином!